

POSTANOWIENIE

Dnia 6 lutego 2025 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Anna Dziergawka

po rozpoznaniu w Izbie Cywilnej na posiedzeniu niejawnym,
w dniu 6 lutego 2025 r.,
wniosku Redaktora Naczelnego [...],
o zbadanie spełnienia przez SSN Jacka Grełę
wymogów niezawisłości i bezstronności w sprawie o sygn. II CSKP 2403/22,
z powództwa Szefa Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego
przeciwko Redaktorowi Naczelnemu [...],

na podstawie art. 29 § 10 w zw. z § 9 ustawy o Sądzie Najwyższym

p o s t a n o w i ł
odrzuć wniosek

UZASADNIENIE

Pismem z 19 grudnia 2024 r. (data wpływu) pełnomocnik pozwanego Redaktora Naczelnego [...] złożył w trybie art. 29 § 5 ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o Sądzie Najwyższym (tekst jedn. Dz.U. z 2024 r., poz. 622), wniosek o zbadanie przez sędziów Sądu Najwyższego spełnienia wymogów niezawisłości i bezstronności m.in. przez sędziego Sądu Najwyższego Jacka Grełę, powołanego do rozpoznania sprawy o sygn. akt II CSKP 2403/22 (zastępca sędziego).

W uzasadnieniu pełnomocnik podniósł, że wyznaczeni do rozpoznania sprawy sędziowie Sądu Najwyższego zostali powołani do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego Sądu Najwyższego przez Prezydenta Rzeczypospolitej

Polskiej na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa ukształtowanej w trybie przepisów ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2018 r., poz. 3).

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Zgodnie z treścią art. 29 § 5 ustawy o Sądzie Najwyższym dopuszczalne jest badanie spełnienia przez sędziego Sądu Najwyższego wymogów niezawisłości i bezstronności z uwzględnieniem okoliczności towarzyszących jego powołaniu i jego postępowania po powołaniu, jeżeli w okolicznościach danej sprawy może to doprowadzić do naruszenia standardu niezawisłości lub bezstronności, mającego wpływ na wynik sprawy z uwzględnieniem okoliczności dotyczących uprawnionego oraz charakteru sprawy (tzw. test niezawisłości i bezstronności).

Na podstawie art. 29 § 9 i 10 ustawy o Sądzie Najwyższym, wniosek o zbadanie wymogów niezawisłości i bezstronności powinien czynić zadość wymaganiom przewidzianym dla pisma procesowego, a ponadto zawierać żądanie stwierdzenia, że w danej sprawie zachodzą przesłanki określone w art. 29 § 5 ustawy o Sądzie Najwyższym oraz przytoczenie okoliczności uzasadniających żądanie wraz z dowodami na ich poparcie. Wniosek niespełniający tych wymagań podlega odrzuceniu bez wezwania do usunięcia braków formalnych. Odrzuceniu podlega również wniosek złożony po upływie terminu albo z innych przyczyn niedopuszczalny (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 18 stycznia 2023 r., III CB 23/22).

Podkreślić należy, że skoro w założeniu ustawodawcy przedmiotowy wniosek ma zmierzać do stwierdzenia niespełnienia przez sędziego Sądu Najwyższego wymogów (naruszenia standardu) niezawisłości i bezstronności w konkretnej sprawie, należy stwierdzić, iż nie wystarczy przytoczenie okoliczności towarzyszących powołaniu danego sędziego Sądu Najwyższego (w tym ewentualnych wadliwości procedury nominacyjnej) i jego postępowania po powołaniu (w szczególności czynności jurysdykcyjnych, oświadczeń i wypowiedzi w sferze publicznej czy innej działalności publicznej), które mogą wywoływać uzasadnione wątpliwości co do spełnienia przez niego wymagań niezawisłości

i bezstronności, ale konieczne jest także wskazanie okoliczności świadczących o tym, że deficyt ten może oddziaływać na wynik konkretnej sprawy, z uwzględnieniem okoliczności dotyczących uprawnionego oraz charakteru sprawy. Oznacza to, że przedmiotem badania w trybie art. 29 § 5 ustawy o Sądzie Najwyższym jest dochowanie „wymogów” (standardu) niezawisłości i bezstronności w kontekście konkretnej sprawy w tym sensie, iż ewentualne deficyty niezawisłości i bezstronności mogą oddziaływać na wynik tej sprawy (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 18 czerwca 2024 r., I NB 8/24; postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 13 czerwca 2024 r., III CB 22/24; postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 22 maja 2024 r., I ZB 45/22, postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 8 maja 2024 r., I ZB 117/23; postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 15 listopada 2022 r., III CB 5/22).

Jednocześnie przez okoliczności towarzyszące powołaniu sędziego na tle art. 29 § 5 ustawy o Sądzie Najwyższym należy rozumieć nie okoliczności o charakterze generalnym, odwołujące się do systemowych rozwiązań procesu powoływania sędziów, a zatem w istocie okoliczności dotyczące sposobu ich powołania, lecz indywidualne okoliczności powołania, odnoszące się do konkretnego sędziego objętego wnioskiem o przeprowadzenie tzw. testu niezawisłości i bezstronności (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 6 marca 2024 r., III CB 18/24; postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 23 lutego 2023 r., I ZB 44/22; postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 15 listopada 2022 r., III CB 5/22).

Wniosek pełnomocnika pozwanego Redaktora Naczelnego [...] w sprawie I CSKP 2403/22 w sposób oczywisty nie czyni zadość tym wymaganiom. Wprawdzie wnioskodawca wskazuje na okoliczności towarzyszące powołaniu sędziego Sądu Najwyższego Jacka Greli w ramach wadliwego postępowania konkursowego, z rekomendacji Krajowej Rady Sądownictwa ukształtowanej w trybie określonym przepisami ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r., w sposób niezgodny z prawem, jednakże powołane okoliczności mają charakter ogólny i mogłyby oddziaływać na ocenę dochowania standardu niezawisłości i bezstronności w każdej sprawie rozpatrywanej przez sędziego, niezależnie od jej okoliczności, co w oczywisty

sposób stałoby w sprzeczności z treścią i celem art. 29 § 5 ustawy o Sądzie Najwyższym.

Szczegółowa analiza wniosku o zbadanie standardów bezstronności i niezawisłości sędziego Sądu Najwyższego Jacka Greli uzasadnia twierdzenie, że w odniesieniu do wskazanego w art. 29 § 5 w zw. z § 9 ustawy o Sądzie Najwyższym wymogu wskazania okoliczności towarzyszących powołaniu sędziego, opiera się on w istocie nie na indywidualnych okolicznościach powołania sędziego Jacka Greli na urząd sędziego Sądu Najwyższego, lecz koncentruje się na występującej zdaniem wnioskodawcy, systemowej nieprawidłowości powoływania sędziów, której wnioskodawca upatruje w ukształtowaniu Krajowej Rady Sądownictwa na podstawie ustawy nowelizującej z dnia 8 grudnia 2017 r.

Wnioskodawca w żadnym zakresie nie wykazał jak okoliczności związane z powołaniem oraz sposób postępowania sędziego po powołaniu, w rozumieniu art. 29 § 5 ustawy o Sądzie Najwyższym, miałyby wpływać na naruszenie standardu niezawisłości lub bezstronności w okolicznościach tej konkretnej sprawy. Nie odwołano się do żadnych konkretnych zdarzeń wskazujących, że postępowanie sędziego Sądu Najwyższego Jacka Greli naruszałoby standardy niezawisłości czy bezstronności, co dotyczy także sprawy o sygn. akt II CSKP 2403/22. Zdaniem Sądu Najwyższego wnioskodawca nie wypełnił wynikającego z art. 29 § 5 ustawy o Sądzie Najwyższym obowiązku przedstawienia okoliczności postępowania sędziego, już po jego powołaniu, w kontekście charakteru tej konkretnej sprawy i okoliczności dotyczących uprawnionego do złożenia wniosku.

Reasumując, wniosek pełnomocnika pozwanego Redaktora Naczelnego [...] nie spełnia wymogów wskazanych w art. 29 § 9 ustawy o Sądzie Najwyższym. Świadczy o tym fakt, iż wnioskodawca nie dopełnił wymogu wynikającego z treści art. 29 § 5 ustawy o Sądzie Najwyższym, pomijając przesłankę „okoliczności danej sprawy”. We wniosku nie przywołano bowiem jakichkolwiek argumentów wskazujących na to, jak w realiach tej konkretnej sprawy, okoliczności towarzyszące powołaniu sędziego Sądu Najwyższego Jacka Greli i jego postępowania po powołaniu, mogłyby wpływać na naruszenie standardu niezawisłości lub bezstronności oraz na jej wynik, przy uwzględnieniu okoliczności dotyczących uprawnionego oraz charakteru sprawy.

Powyższe zaniechanie niewątpliwie świadczy o niedochowaniu wymagań z art. 29 § 9 ustawy o Sądzie Najwyższym. Brak ten ma przy tym, zgodnie z treścią art. 29 § 10 ustawy o Sądzie Najwyższym, charakter nieusuwalny i musi skutkować odrzuceniem wniosku. Przy czym Sąd Najwyższy stoi na stanowisku, że ocena warunków formalnych wniosku możliwa jest przez sąd w składzie jednego sędziego (sprawozdawcy) i tym samym odrzucenie wniosku dopuszczalne jest przez sąd w tym samym składzie (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 13 października 2022 r., III CB 2/22; postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 10 maja 2024 r., III CB 7/24).

Mając na uwadze powyższe, Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji postanowienia.

(M.M.)

[a.ł]